

Nr 348.

Av herr **Frändén**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ecklesiastik boställsordning m. m.

Kungl. Maj:ts proposition nr 187 med förslag till ecklesiastik boställsordning m. m. innebär, att förvaltningen av prästboställena, vilken för närvarande är anförtrodd åt myndigheter, skall överlämnas till vederbörande kommunala enhet, pastoratet. Kontrollen över förvaltningen skall däremot fortfarande utövas av statliga organ. Det sistnämnda medför enligt mitt förmenande, att de anordningar, som föreslås, bliva mer byråkratiska än nödvändigt ävensom förenat med onödigt stora utgifter.

Min invändning riktas icke mot jordbruksförvaltningen, där kontrollen utövas av en boställsnämnd, vars ledamöter utses ur ortsbefolkningens krets. Denna anordning, vilken härstammar från 1925 och får anses vara ett första utslag av reaktionen mot myndighetsförvaltningen, är uppenbarligen att föredraga framför en tjänstemannakontroll, sådan som den tidigare utövats. Ingen av de i ärendet hörda har heller förordat återgång till den äldre ordningen. På det hela taget innebär förslaget i fråga om boställenas jordbruksdelar en väsentlig förenkling och avskaffande av onödig byråkratism. Länsstyrelserna befrias från all annan befattning med boställsförvaltningen än förordnande dels av ordförande i boställsnämnd och dels, där så finnes erforderligt, av kronoombud. Domkapitlen få också en välbehövlig lindring. Utom förordnande av konsistorieombud och en ledamot i boställsnämnden omfattar deras befogenheter endast meddelande av tillstånd till vissa undantagsåtgärder. Även kammarkollegiet torde befrias från ett icke ringa antal ärenden av mindre vikt, vilka för närvarande betunga ämbetsverket.

Beträffande skogarna innebär förslaget visserligen, att förvaltningen i större omfattning överlämnas till pastoraten — och häri skiljer förslaget sig på ett förmånligt sätt från sakkunnigförslaget — men det innebär tillika, att en särskild kår av skogstjänstemän nyinrättas. Denna kår består visserligen av blott 29 tjänstemän, medan för närvarande 114 skogsstatstjänstemän sysselsätta sig med skogsförvaltningen, men det synes det oaktat kunna ifrågasättas, huruvida denna kår verkligen är nödvändig.

Det arbete kåren skulle utföra är, väl att märka, icke bestyren med förvaltningen av skogen utan blott en konsulterande och kontrollerande verksamhet. I detta avseende skulle den fylla ungefär samma funktion som

skogsvårdsstyrelserna och deras tjänstemän i avseende å de enskilda skogarna? Dock tillkommer, att stiftsintendenterna skulle medverka vid fastställandet av avverkningsplaner och kontrollera, att dessa efterlevas. För upprättandet av avverkningsplanerna skulle däremot anlitas särskilda taxatorer.

I betraktande av vilka uppgifter, som skulle tillkomma den tilltänkta personalen, förefaller det som om denna vore alldeles för stor. En jämförelse med den personal, som ansetts erforderlig för de bestyr, som skogsvårdsstyrelserna i de två nordligaste länen få på sin lott enligt propositionen (nr 217) om vård av vissa skogar i lappmarkerna, är belysande i detta avseende. I lappmarkerna anses det räcka med en befattningshavare per 31.000 hektar produktiv skogsmark, medan enligt propositionen om prästboställena varje befattningshavare skulle hava blott 9.366 hektar skogsmark under sin uppsikt. Visserligen förutsattes det att extra personal i viss utsträckning skall komma till användning i lappmarkerna, och omloppstidens längd därstädes medför ju, att varje befattningshavare kan medhinna större arealer, men dessa omständigheter kunna dock icke förta intrycket av att den föreslagna skogspersonalen är överflödigt stor i förhållande till sina arbetsuppgifter. Särskilt är att märka att skogsvårdspersonalen i lappmarkerna skall ombesörja all förekommande utsyning därstädes, medan något sådant åliggande icke skulle belasta den ecklesiastiska skogspersonalen.

Räknar man med samtliga skogsvårdsstyrelser i riket, finner man, att det belöper närmare 50.000 hektar produktiv skogsmark på varje befattningshavare.

I själva verket torde det kunna ifrågasättas, huruvida icke den av 1931 års prästlöneregleringssakkunniga framkastade tanken på att förlägga de ecklesiastiska skogarna under skogsvårdsstyrelserna i länen vore förtjänt av ett närmare övervägande. De sakkunniga hava visserligen för sin del förkastat denna tanke. Såsom skäl härför anföra de, att de uppgifter, som måste ankomma på fackmännen i fråga om skog på prästlönejord, delvis äro andra än de, varmed skogsvårdsstyrelsernas personal blir förtrogen under sitt arbete samt att det måste vara av vikt att erhålla fackmän, för vilka sysslandet med prästskogarna icke blir blott en bisak. Det förefaller emellertid som om de sakkunniga härvid underskattat den personal, varöver skogsvårdsstyrelserna förfoga. Denna personal har samma utbildning som skogsstatens tjänstemän och de personer, som skulle ngå i den föreslagna nya staten. Erfarenheten har också bestyrkt, att länsjägmästarna och deras underordnade väl kunna mäta sig med domänverkets skogspersonal.

Hittills har det visserligen icke ingått i skogsvårdsstyrelsernas och deras personals uppgifter att upprätta avverkningsplaner, men därav följer icke, att de skulle vara oförmögna att handhava denna uppgift. Jag erinrar om att regeringen föreslagit i proposition nr 10, att skogsvårdsstyrelse skall fastställa hushållningsplan för häradsallmänning, och i proposition nr 217,

att sådan styrelse skall låta uppgöra avverkningsplaner för lappmarksskogarna.

Även beträffande prästskogarna böra avverkningsplanerna kunna upprättas av skogsvårdsstyrelserna. Det förberedande arbetet kan ju, liksom man avsett i propositionen, överlämnas åt särskilda taxatorer. Avverkningsplanerna synas icke kunna helt slopas, enär de erfordras för uppgörelserna mellan pastoraten och kyrkofonden.

Då hushållningsplan för häradsallmänning fastställes, skall en särskild, av Kungl. Maj:t förordnad person inträda såsom ledamot i skogsvårdsstyrelsen. I lappmarkslänen skola skogsvårdsstyrelserna erhålla förstärkt sammansättning. Måhända kan det finnas påkallat att låta någon särskild representant för prästskogarna, förordnad av Kungl. Maj:t, länsstyrelsen eller domkapitlet, inträda i skogsvårdsstyrelsen vid fastställande av avverkningsplaner för dessa skogar. Denne kunde ju sedan i stället för stiftsintendenten tjänstgöra såsom ledamot i boställsnämnden vid fastställande av normalavkastning av prästskog.

Såsom en sammanfattning av det sagda vill jag framhålla, att då skogsvårdsstyrelser med erforderlig personal finnas inrättade, det icke finnes anledning att anförtro prästskogarna åt andra nyinrättade organ, synnerligast som de ecklesiastiska boställena icke skilja sig från vanliga bondehemman. Härigenom göras stora ekonomiska besparingar, utan att man härigenom riskerar en sämre skogsskötsel.

Slutligen må framhållas, att det biträde, som domkapitlet enligt propositionen skulle erhålla av stiftsintendenten i frågor av praktisk art, bör kunna på ett effektivare och lämpligare sätt lämnas av en ledamot, som domkapitlet berättigas adjungera för handläggning av sådana frågor.

Med stöd av det ovanstående får jag hemställa,

att riksdagen måtte vidtaga den ändring av Kungl. Maj:ts proposition nr 187, att uppsikten över förvaltningen av prästskogarna anförtros skogsvårdsstyrelserna,

samt anhålla, att vederbörande utskott måtte utforma härför nödiga lagtextändringar.

Stockholm den 4 april 1932.

A. O. Frändén.

